

Sottunga kommun

Arbetsplan

2023–2024

Sottunga Grundskola

Fastställd av Bildningsnämnden 29.9.2023

Kerstin Lindholm
Utbildningschef

Innehåll

Inledning.....	2
1 Verksamhetsidé och värdegrund.....	3
1.1 Målsättningar för läsåret.....	4
2 Skolvisa uppgifter	5
2.1 Elevantal och klasser	5
2.2 Ledning, lärare och personal	6
2.3 Läsårets och skoldagens arbetstider	7
3 Trivselstadga	8
4 Undervisningsarrangemang.....	10
4.1 Undervisning utanför skolan	10
4.2 Helhetsskapande undervisningsarrangemang.....	10
4.3 Särskilda undervisningsarrangemang	11
4.4 Flexibel undervisning	12
4.5 Undervisning i särskilda situationer	12
4.6 Distansundervisning.....	13
5 Stöd för lärande och skolgång	14
5.1 Allmän pedagogiskt stöd	15
5.2 Specialpedagogiskt stöd	15
5.3 Mångprofessionellt stöd	16
6 Elevrådsarbete och elevdelaktighet	17
7 Timfördelning	18
7.1 Kursplaner tillvalsämnen	19
8 Språkprogram	19

Inledning

I enlighet 12 § del III i LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola ska alla grundskolor på Åland göra upp en arbetsplan inför varje läsår. I arbetsplanen ska innehållet för skolans undervisning och fostran preciseras och tydliggöras samt de metoder skolan använder för att uppfylla målsättningar och riktlinjer som slagits fast i lagen, förordningen och läroplanen beskrivas. Arbetsplanen sammanställs av rektorn eller föreståndaren i samråd med lärarna och den ska godkännas av den ansvariga nämnden i kommunen och tillställas landskapsregeringen för kännedom. Elevrådet ska få ta del av arbetsplanen och övriga planer och dokument innan de godkänns och få möjlighet att påverka de delar som direkt berör deras vardag.

I enlighet med ÅLp21 ska följande ingå i arbetsplanen:

- Beskrivning av skolans verksamhetsidé och värderingar
- Målsättningar för läsåret
- Trivselstadga (ordningsregler och kriterier för ansvar och samarbete)
- Förtydligande av skolspecifika undervisningsarrangemang under det kommande läsåret
- Beskrivning över hur helhetsskapande undervisning kommer att genomföras
- Beskrivning av distansundervisning
- Beskrivning av elevrådsarbete och elevers delaktighet
- Skolans timfördelning (enligt LR:s mall)
- Språkprogram
- Kursplaner för tillvalsämnen (enligt LR:s mall)
- Kontaktuppgifter och läraruppgifter

Följande ska vara digitalt tillgängligt på kommunens eller skolans hemsida eller liknande och uppdateras årligen:

- Elevhälsoplan (beslut nr 29 U2, ÅLR2021/837)
- Antimobbningsplan där förebyggande arbete mot mobbning ingår samt en beskrivning över hur arbetsgången går till vid eventuell mobbning/kränkning och en årsuppdaterad ansvarsfördelning i arbetsgången.
- Likabehandlingsplan
- ANDTS-plan (beslut nr 29 U2, ÅLR2019/31)
- Plan för hur samarbetet och övergången från barnomsorg till skola organiseras
- Plan för fostrande samtal och disciplinära åtgärder (beslut nr 30 U2, ÅLR2021/434)

1 Verksamhetsidé och värdegrund

Grundskolans grundläggande uppgift är att undervisa och skapa förutsättningar för elevens lärande. Hemmet har det huvudsakliga ansvaret för barnets uppfostran men grundskolans fostrande verksamhet stöder hemmen och vårdnadshavarna i att främja barnets utveckling och lärande samt att stärka elevens sociala färdigheter och sunda självkänsla. Det ligger i varje lärares uppdrag att aktivt arbeta för att den gemensamma värdegrunden i skolan förverkligas. Alla som arbetar i skolan behöver reflektera över sin egen del som påverkare i skolan och ta till sig den värdegrund som formuleras i läroplanen för grundskolan på Åland.

Sottunga skolas värdegrund grundar sig på Landskapet Ålands läroplan. Läroplanen framhåller att de som jobbar i grundskolan ska stödja alla elevers lärande, utveckling och välbefinnande samt att skolan ska skapa förutsättningar för alla elever att lära sig tillsammans och av varandra.

Trygghet

Varje barn är unikt och värdefullt. Var och en har rätt att växa till sin fulla potential som människa och samhällsmedlem.

Skolan ska främja förståelse för andra människor och empatisk förmåga.

Vi strävar efter att vår skolkultur är positiv där olikheter ses som en styrka. Vi visar varandra respekt och hänsyn, har roligt och utvecklas tillsammans.

Vi vill skapa en trygg skola tillsammans som grundar sig på jämställdhet, jämlikhet, tolerans och förståelse för andra människor och kulturer i ett hållbart samhälle. Skolan skall arbeta för en hållbar utveckling såväl lokalt som globalt.

Lärande och kunskap

Vi är alla olika och har olika sätt att lära oss. Eleverna skall få utvecklas utifrån sina egna förutsättningar, styrkor och mål. Eleverna skall få känna att de lyckas och att det dagliga arbetet är meningsfullt. Vid planeringen av undervisningen utgår vi från större ämnesöverskridande lärområden där eleverna bekantar sig med fenomen från flera olika läroämnes synvinklar.

Vi ska lägga upp mål och synliggöra lärandet så att alla elever får ett sätt att tänka som öppnar upp för att se de egna framstegen. Våra elever ska få verktyg som samtidigt kräver, där nyckelkompetenserna ligger som grund och eleverna får en stabil grund för ett livslångt lärande.

Genom att lära sig formar eleven sin identitet, människosyn och världsbild och formar synen på sin egen roll i samhället. Vi ska jobba normutmanande, vi använder ett normmedvetet språk och diskuterar och synliggör normer.

Eleven ska få känna delaktighet och uppleva vikten av att vara en del av en större helhet.

Ansvar och samarbete

Skolan ska tillsammans med föräldrarna fostra eleverna till ansvarsfulla individer, där ärlighet och uppriktighet präglar arbetet. Ett gott samarbete med hemmen är en förutsättning för ett framgångsrikt arbete i skolan.

Skolan ska bidra till att eleverna lämnar skolan med ett gott självförtroende och med en stark framtidstro.

Åland och omvärlden

Det åländska ska ha en given plats då elevens engagemang i samhällsfrågor uppmuntras och stimuleras. Eleverna ska lära sig att känna ansvar för att bevara den egna hembygden och det åländska samhället.

Eleven ska lära sig att se saker utifrån andra människors livssituationer och förhållanden. Att lära sig tillsammans över språk-, kultur-, religions- och livsåskådningsgränserna skapar förutsättning för genuin kommunikation och gemenskap och en förståelse för förändringar i samhället. Skolan ska väcka intresse och ge kunskap om andra kulturer och belysa rikedomen i kulturell mångfald och lägga grunden för en kulturell hållbar utveckling.

Hållbar utveckling

Arbetet med hållbarhet genomsyrar all verksamhet.

Undervisningen kring hållbar utveckling bör ha ett lokalt och globalt perspektiv där målsättningen är att göra eleven delaktig och kritiskt tänkande.

Eleven ska lära sig förstå betydelsen av sina val, levnadssätt och handlingar, inte bara för det egna livet, utan även för den närmaste omgivningen, samhället och naturen.

1.1 Målsättningar för läsåret

Alla grundskolor ska inför varje nytt läsår planera vilka delområden i läroplanen man väljer att fokusera på under året. Vad man väljer att formulera som specifika målsättningar ska synas i skolans hela verksamhet under läsåret. Skolans specifika målsättningar kan handla om att fokusera på områden som konstaterats vara utmanande i skolans interna utvärdering (t.ex. ett lågt läsintrasse kan leda till att man väljer att lyfta läsning eller ökad mobbing leder till att man fokuserar på förebyggande åtgärder för en trygg lärmiljö) eller teman som formulerats av landskapsregeringen som ska genomsyra (Åland 100, fokusområden inom implementeringen av läroplanen)

Välmående och välbefinnande

Vi arbetar detta läsår kring temat välmående och välbefinnande på många sätt. Vi väljer att arbeta med detta även som tema för helhetsskapande undervisning som ger eleven möjligheter att kombinera kunskaper och färdigheter från olika läroämnen till meningsfulla helheter. Vi strävar också till ämnesövergripande samarbete för att stärka elevens förmåga att uppfatta vilken betydelse det lärda i skolan har för det egna livet och i ett vidare perspektiv för samhället och mänskligheten.

Samarbete med skärgårdsskolorna

Under läsåret samarbetar skärgårdsskolorna Brändö, Föglö, Kumlinge, Sottunga och Kökar över skolgränserna.

Under våren samarbetar vi i den helhetsskapande undervisningen, se kap 4.2.

Svenska

Under läsåret ligger tyngdpunkten på ökad läslust, bättre läsförståelse samt flyt i läsningen.

Svenskan genomsvrar alla ämnen.

Reflektion

Under läsåret fokuserar vi på reflektion av kunskap, process och struktur. Detta görs tillsammans med eleven.

Vi vill bl.a. tydliggöra inläringen för eleven, vilka strukturer som gynnar deras inläring samt möjliggöra nya synvinklar på olika teman och undervisningens stoff.

2 Skolvisa uppgifter

2.1 Elevantal och klasser

En elev går i årskurs 1.

2.2 Ledning, lärare och personal

Sottunga grundskola

mobil 04573480187

sottungagsk@sottunga.ax

Skolföreståndare

Kerstin Lindholm

mobil 0405165397

kerstin.lindholm@sottunga.ax

Lärare

Pia Ek

mobil 04573480187

pia.ek@sottunga.ax

Skolhälsovårdare

Nina Erikslund

018533725

Lokalvårdare

Frida Green

Kock

Camilla Danielsson

Utbildningschef

Kerstin Lindholm

mobil 0405165397

kerstin.lindholm@sottunga.ax

2.3 Läsårets och skoldagens arbetstider

Läsårets arbetstider

Höstterminen inleds onsdagen den 16 augusti och avslutas fredagen den 22 december 2023.

Vårterminen inleds tisdagen den 9 januari och avslutas fredagen den 7 juni 2024.

Vid skolstart och vid bland annat verksamhet utanför skolan kan det förekomma avvikande tider.

Lovdagar

- Fortbildningsdag 25.9.2023. Eleverna är lediga den dagen.
- Höstlov 19–20 oktober 2023
- Självständighetslov 6 december 2023
- Jullov 23 december 2023 - 8 januari 2024
- Vinterlov 19–23 februari 2024
- Påsklov 28 mars-1 april 2024
- Kristi Himmelsfärd ledighet 9-10 maj 2024

En skoldag börjar kl. 9 och slutar antingen kl. 13 eller kl. 14. Avvikande start- och sluttider kan förekomma vid studie- och simresor till fasta Åland, idrottsdagar samt terminernas första och sista dagar. Den lediga dagen den 25.9 beror på att lärarna är på fortbildning tillsammans med de övriga skärgårdslärarna.

3 Trivselstadga

För att främja den interna ordningen i skolan, ostörda studier samt trygghet och trivsel i skolan ska skolan ha en trivselstadga. Trivselstadgan ingår i arbetsplanen. I trivselstadgan formuleras ordningsregler samt kriterier för ansvar och samarbete.

Elevens förmåga till ansvar och samarbete ska bedömas genom handledande respons på uppförande i relation till de *kriterier som ställts upp i skolans trivselstadga*. Kriterierna för ansvar och samarbete ska grunda sig på skolans målsättningar för fostran, riktlinjerna för skolans verksamhetskultur och ordningsreglerna som ska finnas i arbetsplanen. Eleven och vårdnadshavarna ska få information om grunderna för bedömning av ansvar och samarbete.

Ansvar och samarbete anges i betyget som ett verbalt omdöme vid sidan av den övriga skalan för bedömning. Bedömning av ansvar och samarbete antecknas inte i avgångs- och skiljebetyget.

- Vi visar respekt, vänlighet och omtanke mot alla i skolan.
- Vi bemöter varandra artigt och trevligt.
- Vi undviker fula och kränkande ord/gester
- Vi lyssnar på varandra och följer instruktioner.
- Vi ger arbetsro.
- Vi tar ansvar för vårt skolarbete
- Vi tar väl hand om vår egen, andras och skolans egendom.
- I åk 1–6 använder jag mobilen under skoldagen endast med lov av vuxen.
- I åk 7–9 förvaras ljudlösa mobiler utom synhåll på lektioner och i matsalen.

Kriterier för ansvar och samarbete			
Kriterier för försvarligt	Kriterier nöjaktigt	Kriterier för bra	Kriterier för berömligt
Eleven kan inte uppföra sig i enlighet med skolans och klassens regler och uppvisar ett respektlöst beteende och har en negativ attityd.	Eleven känner till reglerna, men har ibland svårt att följa dem och uppvisar ibland ett respektlöst beteende.	Eleven uppför sig i enlighet med skolans och klassens regler och tar hänsyn och visar tolerans mot andra.	Eleven bidrar aktivt till att upprätthålla arbetsron och trivseln i skolmiljön och bryr sig om sitt eget och andras välmående
Eleven använder ett ovårdat språk.	Eleven använder ibland ett ovårdat språk.	Eleven använder ett sakligt språk	Eleven har ett gott språkbruk
Eleven stör arbetsron och samarbetar inte med andra.	Eleven stör ofta arbetsron och har svårt för att samarbeta.	Eleven ger arbetsro och kan samarbeta med andra.	Eleven bidrar till att upprätthålla arbetsron och tar ansvar för att samarbetet i gruppen fungerar.
Eleven missköter sina uppgifter och förströr material.	Eleven glömmer ofta att utföra sina uppgifter och tappar sitt material.	Eleven utför sina uppgifter och tar ansvar för sitt material.	Eleven tar ansvar för och värdesätter sina uppgifter och sitt material.
Eleven är upprepade gånger oärlig eller uppför sig våldsamt eller aggressivt.	Eleven visar för det mesta hänsyn.	Eleven är pålitlig och hjälpsam mot andra och uppför sig sakligt och vänligt.	Eleven är pålitlig, hjälpsam och trevlig mot andra.

4 Undervisningsarrangemang

Enligt 6 § del III LL (202:32) om barnomsorg och grundskola kan undervisningen i grundskolan bedrivas i form av allmänundervisning, specialundervisning och träningsundervisning. Undervisningen ordnas som närundervisning, distansundervisning och som verksamhet utanför skolan. Den huvudsakliga undervisningsformen i grundskolan är närundervisning. De skolspecifika undervisningsformerna under läsåret ska beskrivas i arbetsplanen.

4.1 Undervisning utanför skolan

Skolans verksamhet utanför klass arrangeras av läraren. Då verksamheten planeras både i och utanför klassen, tas rådande omständigheter i beaktande. Därför är denna plan preliminär och kan komma att ändras under läsåret.

Planen för verksamheten är följande:

- 12.9 resa till Mariehamn med Kökars grundskola; besök på Ålands Sjöfartsmuseum och Pommern
- Simhallsbesök en gång per termin
- Tandläkarbesök på Sottunga v. 38
- Dockteater
- Utflykter i närsamhället på Sottunga
- Julfirande i slutet av höstterminen
- Ta hand om varandra den 2.2.23
- Besök av inbjudna personer och organisationer
- Besök på muséer
- Skolan deltar i aktuella händelser
- Samarbete mellan skärgårdsskolorna prioriteras

4.2 Helhetsskapande undervisningsarrangemang

För att kunna garantera att alla elever har möjlighet att få ta del av helhetsskapande undervisning ska alla skolor sträva efter att ha *minst ett helhetsskapande lärområde per läsår*. I skolans arbetsplan ska de ämnesövergripande lärområdenas mål och innehåll och hur de förverkligas preciseras. Den tidsmässiga omfattningen av ett lärområde ska planeras så att eleven får tid att fördjupa sig i innehållet och arbeta målinriktat, mångsidigt och uthålligt. Skolorna kan även besluta om andra sätt att göra undervisningen mera helhetsskapande och beskriva dessa i arbetsplanen.

Målet med helhetsskapande undervisning är att göra det möjligt att förstå förhållandet mellan olika fenomen och på vilket sätt de är beroende av varandra. Helhetsskapande undervisning innebär samarbete mellan lärare och ämnesövergripande samarbete. Helhetsskapande undervisning ger eleven bättre möjligheter att kombinera kunskaper och färdigheter från olika läroämnen och att i växelverkan med andra strukturera dem till meningsfulla helheter.

Arbetsperioder då eleven undersöker helheter och kombinerar och undersöker olika vetenskapsgrenar stärker elevens förmåga att uppfatta vilken betydelse det lärda i skolan har för det egna livet och i ett vidare perspektiv för samhället och mänskligheten. Samtidigt får eleven redskap för att vidga och strukturera sin världsbild. Genom helhetsskapande arbetssätt stöds även elevens möjlighet att utveckla de olika nyckelkompetenserna.

Omfattningen och sättet på vilket man förverkligar helhetsskapande undervisning kan variera beroende på elevernas behov och målen för undervisningen. Undervisningen *kan* till exempel genomföras genom att

- studera samma tema parallellt i två eller flera läroämnen samtidigt
- dela in innehåll som hör till samma tema i perioder som följer på varandra
- ordna aktiverande evenemang såsom temadagar, olika tillställningar, kampanjer, och studiebesök
- planera mångvetenskapliga lärområden som omfattar en längre period och flera läroämnen och som kan innehålla ovannämnda helhetsskapande metoder
- skapa helheter där många läroämnen samverkar.

Vi arbetar med helhetsskapande tema som naturen och högtider i de flesta läroämnena samtidigt. Eftersom skolans enda elev går på årskurs 1 är det smidigt med helhetsskapande undervisning. Ett samarbete med de övriga skärgårdsskolorna kring temat välmående och välbefinnande kommer att ske under läsåret. Speciellt v.10 ägnas detta samarbete mycket tid. Temat kommer att tas upp inom alla ämnen.

4.3 Särskilda undervisningsarrangemang

Undervisningen i grundskolan kan, om det är motiverat för elevens bästa, ordnas på annat sätt än vad som anges i LL om barnomsorg och grundskola. Med hänvisning till vad som i lag benämns som särskilda undervisningsarrangemang kan en elev till exempel börja sin skolgång i årskurs två, bli befriad från ett ämne eller flyttas upp en årskurs. Motiv till att ordna undervisningen på särskilda sätt är

- om eleven till någon del redan har kunskaper och färdigheter som motsvarar grundskolans lärokurs
- om det med hänsyn till elevens förhållanden och tidigare studier är oskäligt att eleven ska genomgå grundskolans lärokurs eller
- om det är motiverat av skäl som har samband med elevens hälsotillstånd.

Innan skolan tillämpar särskilda undervisningsarrangemang ska elevens vårdnadshavare ges möjlighet att bli hörd. Skolföreståndaren eller skolans rektor fattar beslut om särskilda undervisningsarrangemang i samarbete med elevhälsan, men åtgärderna kräver inte överföring till specialpedagogiskt eller mångprofessionellt stöd. Om det är motiverat ska ett åtgärdsprogram upprättas.

Detta läsår finns ingen elev vid Sottunga grundskola som läser enligt särskilda undervisningsarrangemang. Skulle detta ändå bli aktuellt under läsårets gång kontaktas elevens vårdnadshavare innan skolföreståndaren fattar beslut om särskilda undervisningsarrangemang i samarbete med elevhälsan. Det kan då bli aktuellt att upprätta ett åtgärdsprogram för eleven. Före åtgärdsprogrammet fastställs ska vårdnadshavarna höras om de planerade insatserna samt godkänna de föreslagna åtgärderna.

4.4 Flexibel undervisning

Enligt LL om barnomsorg och grundskola kan kommunen ordna flexibel undervisningsform. Med undervisningsformen avses en individanpassad undervisning, lärande och stöd för utveckling som ordnas i enlighet med den allmänna läroplanen. Undervisningen kan ordnas i smågrupper, på arbetsplatser och i andra lärmiljöer. En elev väljs till flexibel skolgång utgående från en ansökan som eleven eller vårdnadshavaren gör eller på initiativ av skolan. Skolföreståndare eller rektor beslutar om elevens flexibla skolgång. Flexibel skolgång förutsätter inte beslut om mångprofessionellt stöd och anpassad lärokurs men ett beslut om specialpedagogiskt stöd krävs och ett åtgärdsprogram ska upprättas.

Syftet med den flexibla skolgången är att minska avbrotten i grundskoleutbildningen och främja inkludering. Målet är att stärka elevens studiemotivation och livskompetens. Den flexibla skolgången är i första hand avsedd för elever i årskurs 7–9 som underpresterar och har svag studiemotivation och för elever som bedöms vara i riskzonen för att bli utslagna från fortsatt utbildning och arbetslivet. Undervisningen ska präglas av yrkes- och sektorsövergripande samarbete.

Undervisningen i den flexibla skolgången ska ordnas som närundervisning i skolan och i form av handledda studier på arbetsplatser och i andra lärmiljöer. Studier utanför skolan är en viktig del av den flexibla undervisningsformen. Under dessa perioder har eleven rätt till handledning och undervisning av en lärare. Eleven ska ges uppgifter i enlighet med läroplanen och resultaten ska beaktas vid bedömningen.

För läsåret 2023–2024 finns ingen flexibel undervisning planerad eftersom vi inte har elever i de högre årskurserna. Vi stödjer de elever som underpresterar genom att ge stödundervisning. Skulle ett behov av mer flexibla lösningar uppstå, pga stor skoltrötthet och att studiemotivationen tryter, kommer vi att samarbeta med arbetsplatser och andra sektorer i samhället som kan stödja eleven/eleverna på ett ändamålsenligt sätt. Ett byte till flexibel undervisning sker alltid i samråd med eleven själv och med vårdnadshavaren.

4.5 Undervisning i särskilda situationer

För att ordna undervisning och stöd för en elev som till exempel är allvarligt sjuk eller befinner sig i en svår livssituation förutsätts särskilda åtgärder. Omständigheterna kan bland annat vara att eleven är inskriven på sjukhus, eleven får eftervård i hemmet, eleven är patient inom barn- och ungdomspsykiatri eller att eleven på grund av psykiska eller fysiska hälsoskäl inte kan gå i den egna skolan.

Undervisningen för elever i särskilda situationer sker huvudsakligen utanför skolan och kan även ordnas genom distansundervisning. Huvudmannen för skolan där eleven är inskriven ansvarar för undervisningen. Eleven ska få det stöd som behövs vid övergången till undervisning i särskilda situationer eller återgången tillbaka till sin egen skola.

Undervisning i särskilda situationer är en individuell undervisning som anpassas helt och hållet efter varje elevs behov, förutsättningar och dagsform. Undervisningen beskrivs i ett åtgärdsprogram som görs upp av den ansvariga läraren tillsammans med berörda lärare och personal inom barn- och elevhälsan. Åtgärdsprogrammet ska innehålla en plan för hur eleven ska återgå till allmänundervisningen.

Om en elev behöver undervisning i särskilda situationer ska klassföreståndaren anmäla ärendet till skolans elevhälsogrupp. Klassföreståndaren skriver en pedagogisk bedömning som behandlas av elevhälsogruppen. På basen av de bakomliggande faktorer som framkommer utarbetar elevhälsogruppen en plan för hur undervisningen ska utföras. De pedagogiska insatser som ska utföras beskrivs i ett åtgärdsprogram som upprättas av klassföreståndaren. Om behov finns ska skolpsykolog, skolkurator, skolhälsovårdare eller berörd läkare bistå med expertis då åtgärdsprogrammet upprättas.

4.6 Distansundervisning

Med distansundervisning avses en undervisning som man kan ta del av med hjälp av digitala verktyg och där läraren kan finnas med i realtid på en annan plats än den som eleven befinner sig på. Läraren och eleven är inte i samma rum. Distansundervisning ska ges av en lärare anställd av en åländsk skola till en elev i en åländsk skola. Den skola som mottar distansundervisning ska värna om undervisningsgruppens trygghet, säkerhet och välbefinnande samt trygga elevens möjligheter till kommunikation som främjar lärande. Utgående från elevens och gruppens behov ska handledning och övervakning ske enligt samma principer som i andra undervisningssituationer. Den undervisande läraren ansvarar för bedömningen.

Undervisningen i grundskolan kan ordnas som distansundervisning om skolan saknar en behörig lärare i det aktuella ämnet och en sådan inte har kunnat anställas, om distansundervisning objektivt motiveras av ett pedagogiskt mervärde (till exempel ersättande skolor) och för elever som behöver fler utmaningar eller har rätt till undervisning i särskilda situationer. Dessutom är det möjligt att ordna undervisningen som distansundervisning för en eller flera elevgrupper eller enskilda elever i exceptionella situationer då landskapsregeringen eller någon annan myndighet helt eller delvis stängt en grundskola med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar.

Distansundervisning används för att möta elevernas individuella behov, erbjuda undervisning som stöder utvecklandet av särbegåvning, fördjupa det stöd för lärande och skolgång som skolan erbjuder eller sköta undervisningen i undantagssituationer, till exempel då en elev är sjuk under en längre period. Det är möjligt för en åländsk skola att anställa en lärare som ger distansundervisning utan att befinna sig på Åland vilket till exempel kan vara aktuellt för hemspråksundervisning. Distansundervisning främjar jämlika möjligheter för eleverna till en mångsidig och god

grundskoleutbildning oberoende av skolans storlek eller läge. Vid distansundervisning ska elevens ålder och förutsättningar beaktas. Lärmiljön ska vara trygg och eleven ska övervakas och handledas enligt samma principer som i andra undervisningssituationer.

Vid distansundervisning är det viktigt att se till att eleven har daglig interaktion med den undervisande läraren, att undervisningsmetoderna är anpassade till situationen och eleven. Det är även viktigt att eleverna har möjlighet till social samvaro samt att en känsla av tillhörighet skapas.

Distansundervisning sker vanligtvis på uppmaning från myndighetshåll. Vi följer då de förhållningsanvisningar som myndigheterna ger.

Under en distansundervisningsperiod håller vi daglig kontakt med eleverna via de datorer eller lärplattor eleverna får med hem om en distansundervisningsperiod ska inledas. Undervisande läraren ansvarar för att kontakt sker då lektionen inleds via t.ex. teams.

Att kunna hålla kontakt med andra skärgårdsskolor på distans berikar undervisningen och skapar kontakter mellan såväl lärare som elever. Under läsåret övar vi på detta naturliga sätt att hålla kontakt genom det planerade samarbetet mellan skärgårdsskolorna via t.ex. Teams.

Om undervisande lärare finner det ändamålsenligt, kan distansundervisning också användas för att möta enskilda elevers behov till exempel vid längre planerad frånvaro. Undervisande lärare avgör då på vilket sätt och hur ofta kontakt hålls.

5 Stöd för lärande och skolgång

Stöd för lärande och skolgång innefattar lösningar för skolan som helhet, för vissa grupper och för enskilda elever i behov av stöd. Varje elev i grundskolan har rätt till adekvat handledning och stöd. Tidiga insatser för att stöda elevens lärande är viktiga. Eleven ska få tillräckligt stöd genast när behovet uppstår och det är därför viktigt att redan i ett tidigt skede identifiera svårigheter och andra faktorer, både tillfälliga och långvariga, som kan hindra och försvåra skolgång och lärande. Skolans ledning har ett särskilt ansvar för att stödåtgärderna organiseras, utvecklas och struktureras på ett sådant sätt att ansvarsfördelningen är tydlig för lärarkollegiet och andra berörda.

Stödet för lärande och skolgång omfattar även särskilt begåvade barn som behöver större utmaningar och differentiering för att upprätthålla sin studiemotivation och utvecklas i enlighet med sin potential.

5.1 Allmän pedagogiskt stöd

Det allmänpedagogiska stödet riktar sig till alla elever som tillfälligt behöver stöd för sitt lärande och sin skolgång. Detta stöd ska vara en del av skolans dagliga undervisning och handledning och genomförs bland annat så att undervisningen differentieras och individualiseras. Då eleven tillfälligt, exempelvis på grund av sjukfrånvaro eller tillfälliga svårigheter, blivit efter i undervisningen ska skolan erbjuda stödundervisning.

En plan för lärande görs av klassföreståndaren i samråd med den lärare som undervisar eleven i det ämne som eleven behöver stöd i. Plan för lärande bör göras upp för de elever med olika former av intyg (koncentrationsproblem, läs- och skrivsvårigheter, mm) samt då man märker att stödet behöver vara mer långsiktigt planerat.

5.2 Specialpedagogiskt stöd

Det specialpedagogiska stödet ordnas då det allmänpedagogiska stödet konstaterats vara otillräckligt, då elevens behov av stöd inte längre kan anses vara tillfälligt utan regelbundet och då situationen kräver flera, samtidiga stödåtgärder. Det allmänpedagogiska stödet som konstaterats ge effekt fortsätter och kompletteras med annat stöd som ges vid sidan av den allmänna undervisningen. Stödformer och arrangemang som inte ger önskad eller tillräcklig effekt avslutas.

Det specialpedagogiska stödet planeras som en helhet för eleven och är till sin karaktär mera omfattande och långsiktigt än det allmänpedagogiska stödet. Alla stödinsatser, förutom specialundervisning på heltid och anpassad lärokurs i ett ämne, kan användas. De sammantagna insatserna ska syfta till att stöda elevens lärande, skolgång och utveckling och motverka risken att problemen ökar och blir mera komplexa. Alla lärare kring eleven ska kontinuerligt samarbeta för att stöda elevens framsteg och utveckling. Metoder och material anpassas till elevens individuella behov. Eleven följer fortsättningsvis den allmänna läroplanen.

Vid byte av stödnivå från allmän pedagogiskt stöd till specialpedagogiskt stöd kontaktar klassföreståndaren undervisande lärare samt elev och vårdnadshavare. En pedagogisk bedömning/utredning görs och berörda lärare fyller i vad som behöver stödas och på vilket sätt. Vårdnadshavarna kontaktas när bedömningen/utredningen är gjord. Skolföreståndaren fattar beslut om överföring från allmän pedagogiskt stöd till specialpedagogiskt stöd.

5.3 Mångprofessionellt stöd

När en elev, trots att allmän- och specialpedagogiskt stöd har ordnats, riskerar att inte nå målen för grundskolans allmänundervisning ska specialläraren ta initiativ till en pedagogisk utredning. Utgående från utredningen kan skolan, om man anser att det behövs, ta fram ett utkast till individuell plan (IP). Utkastet behandlas av elevhälsogruppen som i tillämpliga delar även kan komplettera och justera planen. Syftet med detta utkast är bland annat att konkretisera för eleven och dennes vårdnadshavare vad olika anpassningar och en överföring till ett mångprofessionellt stöd kan innebära.

Med den pedagogiska utredningen och ett eventuellt utkast till den individuella planen som grund fattar grundskole- eller utbildningschefen ett förvaltningsbeslut om mångprofessionellt stöd. Om en elev har anpassad lärokurs i tre eller flera läroämnena kan ett beslut om mångprofessionellt stöd i specialklass fattas. Ärendet bereds och föredras av skolans rektor eller föreståndare. Innan beslutet ska elev, vårdnadshavare eller dennes lagliga företrädare samt eventuellt andra sakkunniga höras. Elevens vårdnadshavare ska tillräckligt tidigt få information om de olika alternativen och om förutsättningarna för fortsatta studier på gymnasialstadiet.

I det mångprofessionella stödet kan en eller flera enskilda lärokurser anpassas individuellt så att de motsvarar elevens förutsättningar och specifika behov för lärande och skolgång. Syftet med det mångprofessionella stödet är att stöda elevens lärande, sunda tillväxt och utveckling så att det är möjligt att fullgöra grundskolan. Språklig och kulturell bakgrund, frånvaro, brist på motivation, bristfällig studieteknik eller utmaningar gällande beteende kan inte i sig vara grunder för anpassning av en lärokurs, utan eleven ska i sådana fall stödas på andra lämpliga sätt.

Det mångprofessionella stödet kan antingen ges i elevens egentliga undervisningsgrupp eller, helt eller delvis, i en särskild inrättad undervisningsgrupp eller inom träningsundervisningen. Utöver specialundervisning på hel- eller deltid kan eleven behöva till exempel omfattande elevhälsostöd, habilitering eller annat individuellt stöd. Betydelsen av vårdnadshavarens delaktighet, ett sektorsövergripande samarbete och individuell handledning betonas. Vid behov utökar skolan användningen av den kompetens och de tjänster som social- och hälsovården tillhandahåller.

Behovet av fortsatt mångprofessionellt stöd ska granskas av den ansvariga läraren åtminstone efter årskurs två samt under årskurs sex och åtta. Om fortsatt behov av mångprofessionellt stöd genom individuellt anpassad lärokurs inte finns, ska den ansvariga läraren anhålla hos grundskole- eller utbildningschefen om att eleven överförs tillbaka allmän lärokurs. Grundskolechefen eller utbildningschefen fattar ett skriftligt beslut i ärendet.

Skolföreståndaren ser till att alla bilagor som behövs finns med då anhållan om att byta stödnivå från specialpedagogiskt stöd till mångprofessionellt stöd innan den skickas till utbildningschefen för beslut. Undervisande lärare bör sedan börja skriva en plan för lärande/IP. När beslutet kommer kan sedan en plan för lärandet publiceras för vårdnadshavarna.

6 Elevrådsarbete och elevdelaktighet

Skolarbetet ska grunda sig på elevens delaktighet. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska gälla alla elever. Eleven ska i takt med sin ålder och mognad och med stöd och uppmuntran från skolan och hemmet ta ett allt större ansvar för sin skolgång och ges medinflytande i frågor som gäller undervisningen och lärmiljön. Eleven ska få vara med och påverka samt kontinuerligt utvärdera skolverksamheten.

För årskurserna 7–9 ska det finnas ett elevråd. Ett elevråd kan finnas även för årskurserna 1–6 och i mindre skolor kan elevrådet även vara gemensamt för åk 1- 9. Elevrådet ska bestå av elevrepresentanter från varje klass eller årskurs och elevrådet ska inom sig utse en ordförande och en sekreterare. Arbetet i elevrådet ska vara en övning i demokratiskt beslutsfattande och ansvarstagande och ska handledas av en utsedd lärare eller annan pedagogisk personal. Elevrådet ska ges möjlighet till ökat elevinitiativ vad gäller skolans undervisning och övriga verksamhet. Elevrådet ska få ge synpunkter på de delar av skolans arbetsplan, trivselstadgan och andra beslut som direkt påverkar elevernas skolgång. Elevrådet ska ges möjlighet att framföra sina synpunkter innan besluten fattas av den ansvariga nämnden i kommunen. Elevrådshandledaren ska handleda och stöda elevrådet så att de har verkliga möjligheter att förstå och utföra sitt uppdrag. Elevrådsrepresentanter ska få den ledighet som behövs från skolan för att utföra uppdraget samt vid behov compensation för den undervisning som eleven går miste om i form av stödundervisning och individuell handledning.

Elevrådet finns till för alla elever på skolan. Elevrådet är en plats för elevens röst och alla elever på skolan ska känna sig välkomna att komma med ärenden och frågor till elevrådet. Genom ett bra elevrådsarbete finns möjlighet att påverka och göra skillnad på den egna skolan. Det primära syftet med elevrådet är att eleverna ska kunna vara genuint delaktiga och känna att deras röst blir hörd.

Inget elevråd finns detta läsår på grund av att det bara finns en elev i årskurs 1.

7 Timfördelning

I landskapsförordningen om barnomsorg och grundskola har en timfördelning för alla grundskolor i landskapet fastställts. I läroplanen finns en rekommendation om hur timmarna ska fördelas mellan de olika ämnena och årskurserna. Rekommendationen ska följas på alla skolor där det är möjligt. Där det är organisatoriskt och ändamålsenligt att fördela timmarna på annat sätt kan det göras men med en motivering som ska bifogas i arbetsplanen. I rekommendationen om timfördelningen har särskild vikt lagts vid att alla läroämnen ska finnas på varje årskurs.

Ämne/ Årskurs	1	2	3	4	5	6	1-6	7	8	9	7-9	1-9
Svenska/svenska som andraspråk	6						34	3	3	3	9	43
Matematik	4						24	3	3	4	10	34
Miljö- och naturkunskap							18				17	35
Omgivningskunskap	3				-	-	11	-	-	-		
Biologi	-	-	-	-			2	2	1	2	5	
Geografi	-	-	-	-			2	1	1	1	3	
Fysik	-	-	-	-				1	1	1	3	
Kemi	-	-	-	-			2	1	1	1	3	
Hälsokunskap	-	-	-	-			1	1	1	1	3	
Samhällsorientering							10				11	21
Religion och livsåskådningskunskap	1						6	1	1	1		
Historia	-	-	-				3	1	2	1		
Samhällskunskap	-	-	-	-			1	1	1	2		
Konst- och färdighetsämnen							42 (32+10)				19 (16+3)	61
Musik	1						6				2	
Bildkonst	2						6				2	
Slöjd	2						8				3	
Idrott	2						12				6	
Hemkunskap		-	-	-	-	-	-				3	
Engelska (A1)	-	-					8				7	15
Elevhandledning											2	2
TOTALT	21						136				75	211
Tillvalsämnen							4				11	11 (15)
Tillvalsämne 1												
Tillvalsämne 2												
Tillvalsämne 3												
Tillvalsämne 4												
A2 språk (finska, franska, ryska, spanska, tyska)	-	-	-	-				3	3	3	9	
B2 språk (finska, franska, ryska, spanska, tyska)	-	-	-	-	-	-		2	2	2	6	
TOTALT	21						136– 146/150				86– 90/96	222– 236/246

7.1 Kursplaner tillvalsämnen

Tillvalsämnen kan vara språk eller andra ämnen och ämneshelheter som skolan erbjuder. För varje tillvalsämne ska det göras upp en ämnesdel enligt samma struktur som de övriga läroämnena där syfte, centralt innehåll och mål samt kunskapskriterier ingår.

En vårdnadshavare till elev i åk 5–6 kan välja att eleven inte ska läsa valbart A2- språk. Eleven ska i sådana fall erbjudas möjlighet till undervisning i områden som eleven har behov av. Alternativet till undervisningen i A2-språk beskrivs i skolans arbetsplan och kan bedömas i betyget med deltagit.

I årskurserna 7–9 ska skolan erbjuda minst två främmande språk. Vilka språk som ingår i språkprogrammet fastställs i kommunens utbildningsstadga. Vid valet av språk och andra tillvalsämnen ska elev och vårdnadshavare erbjudas handledning och information. För att undervisning i tillvalsämnen ska kunna organiseras bör eleven endast byta eller hoppa av tillvalsämnen vid läsårsbyte. Vid vägande skäl kan undantag göras.

Gällande ämnet slöjd i årskurserna 7–9 ska eleven få undervisning i både teknisk slöjd och textilslöjd i både årskurs 7 och 8. Eleven ska därefter få möjlighet att välja en av slöjdformerna att fördjupa sig i under årskurs 9.

8 Språkprogram

I utbildningsstadgan för Sottunga kommun 30 § fastställs Sottunga grundskolas språkprogram enligt följande:

Engelska är obligatoriskt läroämne fr.o.m. årskurs 3, (A1)

Finska är valbart läroämne fr.o.m. årskurs 5, (A2)

Finska eller tyska är valbart läroämne fr.o.m. årskurs 7, (B1)